

Kúria végzése

Az ügy száma: Bfv.III.1.536/2018/8.
A határozat szintje: felülvizsgálat
A tanács tagjai: Dr. Kónya István, a tanács elnöke
Dr. Somogyi Gábor, előadó bíró
Dr. Márki Zoltán, bíró
Az eljárás helye: Budapest
Az eljárás formája: tanácsülés
Az ülés napja: 2019. április 3.
Az ügy tárgya: információs rendszer felhasználásával elkövetett csalás büntette
Terhelt(ek):
Első fok: Kecskeméti Járásbíróság, 4.B.495/2014/24., ítélet, tárgyalás,
2015. október 22., jogerő: 2015. október 22.
Az indítvány előterjesztője: védő
Az indítvány iránya: a terhelt javára

Rendelkező rész

Az információs rendszer felhasználásával elkövetett csalás büntette miatt a terhelt ellen folyamatban volt büntetőügyben a terhelt védője által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálv a Kecskeméti Járásbíróság 4.B.495/2014/24. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

I.

- [1] A Kecskeméti Járásbíróság a 2015. október 22-én kelt 4.B.495/2014/24. számú ítéletével a terheltet bűnösnek mondta ki információs rendszer felhasználásával elkövetett csalás büntettében [Btk. 375. § (1) és (5) bekezdés], és ezért 250 óra közérdekű munkára ítélte, valamint 212.000 forint erejéig vagyonekobzást rendelt el vele szemben.
- [2] Az elsőfokú ítélet - fellebbezés hiányában - első fokon jogerőre emelkedett.
- [3] A jogerős ítéletben megállapított tényállás szerint a terhelt a 2012. szeptember 3. és 2012. szeptember 13. napja közötti időszakban 13 alkalommal, összesen 212.000 forintot vett fel a sértett folyószámlájáról, a sértett bankkártyájának jogosulatlan felhasználásával. A sértett nem a vér szerinti nagyszülője a terheltnek.

II.

- [4] A jogerős ítélet ellen a terhelt védője a Be. 649. § (2) bekezdés c) pontjára alapítva terjesztett elő

felülvizsgálati indítványt, melyben a jogerős ítélet megváltoztatását, és a törvénynek megfelelő határozat meghozatalát kérte.

- [5] Indokai szerint az örökbefogadás legfontosabb joghatása, hogy az örökbefogadott az örökbefogadó gyermekévé válik, és e családi kapcsolat érvényesül az örökbefogadó rokonai, és az örökbefogadott leszármazói tekintetében is. Az örökbefogadott mind az örökbefogadóval, mind annak rokonaival szemben az örökbefogadó gyermekének jogállásába lép. Ezért jelen ügyben a terhelt csak joghatályos magánindítvány alapján lett volna büntethető.
- [6] Az indítvány szerint az ügyiratokból nem tűnik ki, hogy a sértett a bűncselekménnyről, illetve az elkövető kilétéről való tudomásszerzéstől számított 30 napon belül terjesztette elő a magánindítványát; a bankkártya letiltására már 2013. szeptember 18-án sor került. A sértett írásbeli tanúvallomásában pedig úgy nyilatkozott, hogy miután kiderült, hogy a számlájáról hiányzik a pénz, a pénzfelvétel tényét a - saját szóhasználatára szerint is - unokája elismerte.
- [7] A vádirat maga is azt tartalmazza, miszerint nem állapítható meg, hogy 2013. szeptember 13-át követően pontosan melyik napon derült ki a sértett előtt, hogy unokája vette fel a számláról a pénzösszegeket. Ezért vélelmezendő, hogy a 2013. november 5-én tett feljelentés joghatályos magánindítvány.
- [8] A büntetőeljárás lefolytatása feltételeinek fennállását azonban az ügyészségnek kell bizonyítania, így a magánindítvány joghatályosságának vélelmezése az „in dubio pro reo” elvével ellentétes.
- [9] A védő ugyanakkor utalt arra is, hogy 2013. november 5-én nem a sértett tett feljelentést, ekként az a Btk. 31. § (2) bekezdésben írt rendelkezésnek nem felel meg, és így nem minősül joghatályos magánindítványnak. A sértett maga 2013. november 21-én terjesztette elő magánindítványát. Ez 54 (helyesen 64 - a Kúria megjegyzése) nappal későbbi annál az időpontnál, amikor a bűncselekmény észlelése, és annak a terhelt általi elismerése a sértett előtt - a sértetti vallomás szerint is - megtörtént, de a 2013. november 5-i feljelentés is 48 nappal az elkövető kilétének ismertté válását követően történt, és ekként elkésett.
- [10] A Legfőbb Ügyészség a BF.1544/2018/1. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt nem tartotta alaposnak, és a jogerős ítélet hatályában fenntartását indítványozta.
- [11] Indokai szerint az információs rendszer felhasználásával elkövetett csalás büntette akkor büntethető csak magánindítványra, ha a sértett az elkövető hozzátartozója. A hozzátartozók körét a Btk. 459. § 14. pontja taxatív meghatározza. Az e felsorolásban nem szereplő személyek a Btk. alkalmazásában akkor sem minősülnek hozzátartozónak, ha egyébként rokonok.
- [12] Jelen ügyben a sértett nem vér szerinti hozzátartozója a terheltnek, így a Btk. szerinti hozzátartozói viszony a terhelt és a sértett között nem állapítható meg. Ekként a terhelt büntetőjogi felelősségre vonásának nem volt feltétele a sértett részéről magánindítvány előterjesztése, következésképp annak esetleges hiánya sem eredményezte volna a büntetőjogi felelősségre vonás akadályát.

III.

- [13] A Kúria a felülvizsgálati indítványt a Be. 660. § (1) bekezdése alapján tanácsulésen bírálta el.
- [14] A felülvizsgálati indítvány nem alapos.
- [15] A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, a jogerős ítélettel szembeni jogi - és nem pedig ténybeli - kifogás lehetőségét biztosítja. E jogorvoslati mód kizárólag a Be. 649. § (1)-(5) bekezdésében megjelölt anyagi és eljárásjogi okokból vehető igénybe, a felülvizsgálati okok törvényi köre nem bővíthető.
- [16] A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen a Be. 649. § (2) bekezdés b) pont első fordulata alapján valóban felülvizsgálatnak van helye, ha a bíróság jogerős ügydöntő határozatát magánindítvány hiányában hozta meg. Az erre alapított felülvizsgálati indítvány azonban értelemszerűen csak akkor vezethet eredményre, ha a terhelt terhére rótt bűncselekmény miatt az elkövető csak magánindítványra büntethető. Hivatalból üldözendő bűncselekmény esetén a magánindítvány

hiánya - ugyancsak értelemszerűen - közömbös.

- [17] Jelen ügyben erről van szó.
- [18] A terhelt terhére rótt bűncselekmény - a Btk. 375. §-ában foglalt információs rendszer felhasználásával elkövetett csalás büntette - főszabályként hivatalból üldözendő. A Btk. 382. §-a rendelkezik akként, hogy - egyebek mellett - információs rendszer felhasználásával elkövetett csalás miatt az elkövető csak magánindítványra büntethető, ha a sértett a hozzátartozója, kivéve, ha az elkövető egyben a sértett gyámja vagy gondnoka is.
- [19] A Btk. a hozzátartozók körét a büntetőtörvény alkalmazásában maga határozza meg; így más - ekként a polgári jogi - szabályozás a Btk. alkalmazása során közömbös. A Btk. 459. § 14. pontjában foglalt taxatív felsorolás szerint e törvény alkalmazásában hozzátartozó:
- az egyeneságbeli rokon és ennek házastársa vagy élettársa,
 - az örökbefogadó és a nevelőszülő (ideértve az együtt élő mostohaszülőt is), az örökbe fogadott és a nevelt gyermek (ideértve az együtt élő mostohagyermeket is),
 - a testvér és a testvér házastársa vagy élettársa,
 - a házastárs, az élettárs, és
 - a házastárs vagy az élettárs egyeneságbeli rokona és testvére.
- [20] A Btk. 459. § 14. pontja b) alpontja tehát külön nevesíti az örökbefogadót és az örökbe fogadottat, következésképp az ilyen kapcsolat a Btk. alkalmazásában nem tartozik a hivatkozott törvényhely a) pontjába felvett egyeneságbeli rokon fogalmába. Ez azt is jelenti, hogy az örökbefogadott és az örökbe fogadó hozzátartozói viszonya a Btk. alkalmazásában zárt; az örökbefogadó egyeneságbéli rokona nem válik egyúttal az örökbe fogadott egyeneságbéli rokonává is.
- [21] Jelen esetben a sértett nem a terhelt, hanem a terhelt örökbefogadójának az egyeneságbeli rokona; ez a kapcsolat viszont nem szerepel a hozzátartozók fenti, Btk.-beli taxatív felsorolásában. Az pedig közömbös, hogy a sértett maga miként nevezte, nevezi a terheltet.
- [22] Következésképp a Btk. alkalmazásában a terhelt és a sértett nem hozzátartozók, ezért a terhelt terhére rótt bűncselekmény miatti büntethetőségének a joghatályos magánindítvány nem feltétele, hiánya pedig nem akadály. Így a terhelt büntetőjogi felelősségének megállapíthatósága szempontjából közömbös, hogy a 2013. november 5-én tett feljelentés, illetve a sértett 2013. november 21-i nyilatkozata joghatályos magánindítványnak minősül-e.
- [23] Megjegyzi a Kúria, hogy e körben helyes álláspontot foglalt el a jogerős ítéletet hozó bíróság is, és az ítéleti tényállásban a büntethetőség feltételeként - a vádirattal szemben - már nem a magánindítvány tényét, hanem a terhelt és a sértett közötti, Btk. szerinti hozzátartozói kapcsolat hiányát tüntette fel, és abból - a fentiek szerint - helyes jogkövetkeztetést vont le.
- [24] Ekként a Kúria a védő felülvizsgálati indítványának nem adott helyt, és miután nem észlelt más olyan eljárási szabálysértést sem, amelynek vizsgálatára a Be. 659. § (6) bekezdése alapján hivatalból köteles, a támadott határozatot a Be. 662. § (1) bekezdés a) pontja szerint hatályában fenntartotta.

IV.

- [25] A Kúria határozata elleni fellebbezést a Be. 653. § (1) bekezdésére tekintettel a Be. 458. § (3) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a Be. 650. § (1) bekezdés b) pontja zárja ki.
- [26] A Be. 652. § (6) bekezdése szerint minden jogosult csak egy ízben nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a Be. 649. § (3)-(5) bekezdésén alapul. A Be. 656. § (4) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy az ugyanazon jogosult által, illetőleg a korábbival azonos tartalommal ismételt előterjesztett indítványt a Kúria érdemi indokolás nélkül elutasíthatja.

Budapest, 2019. április 3.

Dr. Kónya István s.k. a tanács elnöke, Dr. Somogyi Gábor s.k. előadó bíró, Dr. Márki Zoltán s.k. bíró

Kiadmány hitelül:

bíróági ügyintéző